

Opdrachtbrief voor de Politieke Verkenner

Aan: Marja Spreij

Van: de gemeenteraad Kaag en Braassem

Datum: 25-03-2026

Betreft: Opdracht voor het uitvoeren van een politieke verkenning

1. Inleiding

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 geeft de gemeenteraad u, als verkenner, de opdracht om te onderzoeken welke vormen van samenwerking het meest kansrijk zijn voor een stabiel en effectief gemeentebestuur in de komende bestuursperiode. Uw verkenning moet zorgvuldig, onafhankelijk en transparant tot stand komen, met oog voor zowel politieke voorkeuren als inhoudelijke ambities van de fracties.

2. Doel van de verkenning

Het doel van deze verkenning is om te komen tot een onderbouwd advies over:

1. **Welke coalities haalbaar en wenselijk zijn**, gezien partijvoorkeuren en inhoudelijke overeenkomsten.
2. **Welke samenwerkingsvorm** – een traditionele coalitie/oppositie, een raadsbreed akkoord, of een hybride vorm – het meest kansrijk is voor een stabiel bestuur.
3. **Welke partijen bereid zijn om samen te werken aan een (gezamenlijk) akkoord**, en onder welke voorwaarden.

Uw advies vormt de basis voor de daaropvolgende informatieronde of formatie.

3. Onderzoeksvragen en opdrachtomschrijving

De verkenning bestaat uit drie hoofdonderdelen. In elk onderdeel wordt van u verwacht dat u bevindingen structureert, analyseert en voorziet van een duidelijke onderbouwing.

A. Voorkeuren van de partijen

U wordt verzocht per fractie in kaart te brengen:

1. **Gewenste coalities en voorkeurscombinaties**
 - Met welke partijen ziet men samenwerking wel zitten?
 - Wat is de motivatie hiervoor? Denk hierbij aan programmatische overlap, historisch vertrouwen, bestuurlijke ervaring of pragmatische overwegingen.
2. **Onwenselijke of uitgesloten samenwerkingen**
 - Met welke partijen wil men bij voorkeur niet samenwerken, en waarom?
 - Welke inhoudelijke, politieke of relationele factoren liggen hieraan ten grondslag?
3. **Visie op de gewenste samenwerkingsvorm**
 - Is de partij voorstander van:
 - een **traditionele coalitie-oppositiemodel**,
 - een **raadsbreed akkoord**, of
 - een **gedeeltelijk raadsbreed akkoord met een uitvoerende coalitie**?
 - Wat zijn de argumenten voor deze voorkeur?
4. **Bereidheid om mee te schrijven aan een akkoord**
 - Staat de fractie open om (mee) te schrijven aan een coalitieakkoord of raadsbreed akkoord?
 - Is deze bereidheid afhankelijk van de gekozen samenwerkingsvorm of van de deelname van specifieke partijen?
5. **Onderschrijving en het volgen van geldende normen, wet- en regelgeving**
 - Spreekt de fractie zich expliciet uit zich te houden aan geldende wet- en regelgeving, de fatsoensnormen van de raad en in het algemeen geldende fatsoensnormen?

B. Inhoudelijke ambities van de fracties

U inventariseert van elke fractie:

1. **Top 10 verkiezingsspeerpunten**, in volgorde van prioriteit.
2. **Belangrijkste speerpunten en breekpunten voor de komende bestuursperiode**
 - Waar wil de fractie zich absoluut voor inzetten?
 - Over welke punten kan men niet heen stappen (breekpunten)?
3. **Eventuele wethoudersambities**
 - Ambitie tot deelname aan het college.
 - Profielen en gewenste portefeuilles (indien gedeeld).
4. **Thema's waarop de partij bereid is extra inzet te leveren**, eventueel inclusief innovatieve voorstellen of samenwerking met maatschappelijke partners.

C. Mogelijke coalities en kansrijke combinaties

Op basis van de gesprekken met de fracties onderzoekt u:

1. **Welke coalities kansrijk zijn voor het vormen van een stabiel bestuur.**

- Hierbij kijkt u zowel naar inhoudelijke overeenkomsten als naar bestuurlijke ervaring, eerdere samenwerkingen, vertrouwensrelaties en politieke verhoudingen.
- 2. **Welke mogelijke samenwerkingsvormen realistisch zijn.**
 - Traditionele coalitie.
 - Raadsbreed akkoord (met of zonder uitvoerende coalitie).
 - Andere constructies die passen binnen lokale bestuurlijke cultuur.
- 3. **Een globale, maar goed onderbouwde analyse van de voor- en nadelen per optie.**
 - Politiek-bestuurlijke stabiliteit.
 - Draagvlak in de raad en samenleving.
 - Verwachte werkbaarheid voor de uitvoering.

Het advies hoeft niet uitputtend te zijn, maar moet voldoende diepgaand zijn om het vervolgproces effectief te kunnen starten.

4. Werkwijze

U bent vrij in de wijze waarop u uw onderzoek uitvoert, met inachtneming van:

- **Gesprekken met alle raadsfracties** (gelijkwaardig aangeboden).
- Het zorgvuldig documenteren van voorkeuren, citaten en inzichten.
- Het vertrouwelijk omgaan met informatie waar fracties expliciet om verzoeken.
- Transparantie in uw uiteindelijke verslag over het proces en de afwegingen.

5. Oplevering

U levert een schriftelijk verslag op waarin u:

1. De bevindingen per fractie samenvat.
2. De opties voor samenwerking presenteert en analyseert.
3. Een **duidelijk hoofadvies** formuleert richting de raad over het vervolg van het formatieproces.

Het verslag wordt besproken in een openbare raadsvergadering.

6. Tijdsplan

De gemeenteraad verzoekt u om de verkenning af te ronden vóór 13 april 2026.

7. Slotopmerkingen

De raad waardeert uw bereidheid om deze verkenningsopdracht op u te nemen en ziet uit naar uw zorgvuldige en onafhankelijke advies.